

چشم انداز

برای از بین بردن آثار نامطلوب سستی ها و ضعف هایی که بعضی از مسلمانان در جنگ اُخْد نشان دادند، از تاریخ پیشینیان کمک می گیرد و با یادآوری مقاومت ها و مجاهدت های خداپرستانی که همراه با پیامبر عصر خود در مقابل دشمنان ایستادگی کردند، مسلمانان را تشویق به مقاومت در جنگ می کند.

در این آیه از پیامبرانی یاد می کند که گاهی گروه های بسیاری دور آنها جمع می شدند و در گرداگرد آنها و همراه با آنها با دشمنان دین می جنگیدند و در این جنگ ها، ناراحتی ها و رنج های زیادی به آنها می رسید، ولی چون در راه خدا بود آنها ناراحت نمی شدند.

آنها در برابر مصائب جنگ، نه سستی می کردند و نه ضعف نشان می دادند و نه خوار و درمانده می شدند. سه حالتی که بعضی از مسلمانان در جنگ اُخْد به آن گرفتار شدند و با انجام ندادن تکلیف خود سستی کردند و با فرار از مقابل دشمن ضعف نشان دادند و با این اندیشه که از اوسفیان امان بخواهند، خود را خوار و ذلیل کردند.

آن گروه بسیار از همراهان پیامبران پیشین، این سه حالت را از خود دور کردند و در برابر هرگونه مشکلی صبر و تحمل نشان دادند و روشن است که خداوند صابران را دوست دارد و به آنها کمک می کند.

تفسیر کوثر، ج ۲، ص ۲۵۹ و ۲۶۰

واژه شناسی

«کاین» به معنی «چه بسیار» است و می گویند در اصل مرکب از «کاف تشبیه» و «ای» استفهامیه است که به صورت یک کلمه در آمده و معنی دو جزء سابق متروک شده و معنی تازه ای مساوی «چه بسیار» پیدا کرده است.

«ربیون» جمع «ربی» (بر وزن ملی) است و به کسی گفته می شود که ارتباط و پیوند او با خدا محکم باشد. بالیمان، دانشمند و با استقامت و با اخلاص باشد.

تفسیر نمونه، ج ۲، ص ۱۲۱

غرض از «وهن» باختن روحیه و از «ضعف» عاجز شدن و دست کشیدن از جهاد و از «استکانت» تذلل در مقابل دشمن است یعنی در برابر صدمه ای که در راه خدا دیدند سست نشدند، از جهاد دست نکشیدند و به دشمن التماس نکردند.

استکانت به معنی خضوع است می گوئی (و انا العبد الذلیل الحقیر البائس المستکین) یعنی خاضع و خاشع و مراد از آن این است که نسبت به دشمن خضوع نکردند، چنانچه خداوند مدح می فرماید اصحاب نبی را: مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللّٰهِ وَ الَّذِیْنَ مَعَهُ اَشِدَّاءُ عَلٰی الْکُفَّارِ (فتح/۲۹) و نیز می فرماید فِسْوَفِ یَأْتِی اللّٰهُ بِقَوْمٍ یَّحِبُّهُمْ وَ یُحِبُّوْنَهُ اَذَلَّةٌ عَلٰی الْمُؤْمِنِیْنَ اَعْرَءَ عَلٰی الْکَافِرِیْنَ. (مائده/۵۴)

تفسیر طیب البیان، ج ۲، ص ۳۸۲

نیکوکاری بدون استقامت!؟

«صبر» همان طور که سابقا هم اشاره کرده ایم به معنی استقامت است و لذا در برابر «ضعف» و «تسلیم» در این آیه قرار گرفته و ضمنا صابران و نیکوکاران در یک

و کاین من نبی قاتل معه ربیون کثیر فما وهنوا لما اصابهم فی سبیل الله

و ما ضعفوا و ما استکانتوا و الله یحب الصابرین

در نتیجه خدای تعالی هم ثواب دنیا و حسن ثواب آخرت به ایشان بدهد، همان طور که به «ربیون» داد و ایشان داد و ایشان را به خاطر احسان شان دوست بدارد، همان طور که آنان را بدین جهت دوست داشت.

ترجمه تفسیر المیزان، ج ۴، ص ۶۲

بحث روایی

روایت کرده شیخ مفید در کتاب «اختصاص» ذیل آیه و کاین من نبی قاتل تا آخر آیه، از ابن داب در مناقب امیرالمؤمنین علیه السلام گفت مراجعت کرد آن حضرت از جنگ احد در حالی که هشتاد جراحت و زخم وارد شده بود بر آن حضرت. پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله وقتی مشاهده نمود آن جراحت را گریه نمود. مردی از اصحاب عرض کرد تمام این جراحت را تحمل نموده آن حضرت برای رضای خداوند و بر خداست آنچه بخواهد به او کرامت کند. فرمود امیرالمؤمنین علیه السلام پدر و مادرم فدای تو باد ای پیغمبر گرامی خدا را سپاسگزارم که من در جنگ پشت نکردم و فرار نمودم. لکن تأسف میخورم چرا از فیض شهادت محروم ماندم. فرمود پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله شهادت ان شاء الله بعد از این خواهد بود.

تفسیر جامع، ج ۱، ص ۴۹۹ و ۵۰۰

خلاصه بحث

تاریخ انبیا همواره همراه با مبارزه بوده است. ایمان به خدا، سرچشمه مقاومت است. «ربیون ... فما وهنوا» با نگاه به زندگی اولیای خدا در طول تاریخ و مقاومت آنان، درس بگیریم. مشکلات و ناملایمات، مردان خدا را وادار به تسلیم نمی کند. «و ما استکانتوا» گرچه همه مجاهدان عزیزند، ولی رزمندگان خداپرست و دانشمند، حساب دیگری دارند.

مشکلات، نباید عامل سستی و ضعف شود، بلکه باید عامل حرکت و تلاش جدیدی گردد.

حرکت مخلصانه و در مسیر الهی به انسان، روحیه می دهد و تحمل مشکلات را آسان می کند. «فی سبیل الله»

انجام وظیفه و پایداری بر حق مهم است، پیروز بشویم یا نشویم. آیه می فرماید: «وَاللّٰهُ یُحِبُّ الصّٰبِرِیْنَ» و نفرمود: «یحب الفاتحین»

هرچند در بدر پیروز شدید، ولی راه آینده شما مسلمانان، راه جهاد و مبارزه است، پس باید صبور و مقاوم باشید. (با توجه به آیات قبل و بعد)

جنگ و جهادی حق است که زیر نظر رهبر الهی باشد. «قاتل معنه» در دعای ماه رمضان نیز می خوانیم: «اللهم ارزقنا قتلا فی سبیلک تحت رایة نبیک مع اولیائک»

رزمندگان بصیر، نه از درون روحیه خود را می بازند؛ «فما وهنوا» و نه توان رزمی خود را از دست می دهند؛ «و ما ضعفوا» و نه در اثر ناملایمات، تسلیم می شوند. «و ما استکانتوا»

خلاصه مطالب برگرفته از تفسیر نور، ج ۱، ص ۶۲۱ و ۶۲۲ (با اندک جا به جایی در چینش جملات)

ردیف قرار گرفته اند. زیرا در آخر یک آیه می فرماید «وَاللّٰهُ یُحِبُّ الصّٰبِرِیْنَ» و در آیه دیگر می فرماید «وَاللّٰهُ یُحِبُّ الْمُحْسِنِیْنَ» اشاره به این که نیکوکاری بدون استقامت ممکن نیست. زیرا در برابر هر شخص نیکوکار، هزاران مشکل وجود دارد که اگر فاقد استقامت باشد به زودی کار خود را رها خواهد ساخت.

تفسیر نمونه، ج ۳، ص ۱۲۲

«ربیون» چه کسانی هستند؟

در این که «ربیون» بسیار که با انبیاء بودند و با کفار جنگ می کردند چه کسانی بودند به قولی آنها فقها و علما و عبّاد و زهاد زمان شان بودند و ربیون، منسوب به رب است. یعنی آنها منسوب به رب بودند یعنی منسوب به علم یا به عبادت پروردگار بودند نظیر آن روایتی که منسوب به امیرالمؤمنین علیه السلام است که مردم را سه قسمت نموده: «۱- عالم ربانی ۲- متعلم علی سبیل نجاه ۳- همج رعاع اتباع کل ناعق» که مقصود از علمای ربانی کسانی می باشد که علوم شان از طرف حق تعالی و به افاضه الهی، نور معرفت در قلب آنها تابش نموده.

تفسیر مخزن العرفان، ج ۳، ص ۲۸۹

نشانه دوستی خدا

علامت دوستی خدا نسبت به بنده این است که او را موفق می گرداند که در یاری دین او کوشش بسیار نماید و از هیچ گزندی از کشته شدن و هرگونه آسیبی که ممکن است به وی برسد از اسارت و جراحت و غیر اینها ملالی به خاطرش نرسد و نیز بنده ای که خدا را دوست داشت علامتش این است که در آن حدیث فرمود: «التجافی عن دار الغرور و الانابة الی دار الخلود» خلاصه کسی را سزد که مدعی دوستی حق تعالی باشد که دل به دنیا نبندد و مثل کسی ماند که سر پا می نشیند برای آمادگی کاری که خود را مهیا و آماده گردانید برای اطاعت فرمان پروردگارش و همیشه منتظر نجات رحمت الهی است و روی دلش به سوی او نگران است.

تفسیر مخزن العرفان، ج ۳، ص ۲۸۹

اقسام صبر و مقام صابرین

اگرچه مصداق کامل صابرین در مورد جهاد در راه خدا و استقامت در آن پدید می گردد، لکن صبر چه در مورد بلا و چه مورد حفظ نفس و خودداری در مورد غلبه قوای شهویه و غضبیه و از فرمان الهی تخطی و تجاوز نمودن و چه در مورد اطاعت اوامر و نواهی شرع هر کدام باشد، صبر یکی از فضائل و خصوصیات انسان کامل به شمار می آید.

در سوره زمر آیه ۱۰ فرموده «إِنَّمَا یُوقَى الصّٰبِرُوْنَ اَخرَهمْ بِغَیْرِ حِسَابٍ» و در فضیلت صبر همین بس که در کلام الله درود و رحمت و هدایت را برای صابرین مقرر فرموده «أُولَئِکَ عَلَیْهِمْ صَلَوٰتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَ رَحْمَةٌ وَ أُولَئِکَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ» (بقره/۱۵۷)

تفسیر مخزن العرفان، ج ۳، ص ۲۸۹ و ۲۹۰

عتاب و تشویق!

در این آیه موعظتی و اعتباری آمیخته با عتاب و نیز تشویقی برای مؤمنین است تا به این ربیون اقتدا کنند و نیز

ایستگاه دوم: پسرمان زندگی (زال احکام)

درس ۹۹: نماز جماعت (قسمت پنجم)

مواردی که نماز جماعت، صحیح نیست:

- نمازهای مستحب به جماعت صحیح نیست به جز نماز طلب باران و نمازهای واجب که به جهتی مستحب شده است، مانند نماز عیدین در زمان غیبت که به قصد رجا به جماعت صحیح است.
- هیچکدام از نمازهای یومیه را نمی توان به نمازهای آیات، اموات و احتیاط، اقتدا کرد و عکس آن نیز صحیح نیست. (برخی فقها نماز طواف را به جماعت صحیح می دانند).
- صحیح بودن نماز طواف نیز به جماعت، محل اشکال است.
- اگر انسان نداند نمازی را که امام جماعت می خواند نماز واجب یومیه است یا نماز مستحب، نمی تواند به او اقتدا کند.

اقتدا به امام جماعت

الف) رکعت اول

- در بین قرائت: مأموم حمد و سوره را نمی خواند و بقیه اعمال را با امام جماعت به جا می آورد.

- در رکوع: رکوع و بقیه اعمال را با امام جماعت به جا می آورد.

ب) رکعت دوم

- در بین قرائت: مأموم، حمد و سوره را نمی خواند و با امام، قنوت و رکوع و سجده را به جا می آورد و آن گاه که امام جماعت تشهد می خواند، بنا بر احتیاط واجب باید به صورت نیم خیز بنشیند. اگر نماز دو رکعتی است یک رکعت دیگر به تنهایی بخواند و نماز را تمام کند و اگر سه یا چهار رکعتی است، در رکعت دوم که امام جماعت در رکعت سوم است، حمد و سوره بخواند (هر چند امام جماعت تسبیحات بخواند) و آن گاه که امام جماعت، رکعت سوم را تمام کرد و برای رکعت چهارم برمی خیزد، مأموم باید پس از دو سجده، تشهد بخواند و برخیزد و حمد یا تسبیحات را بخواند و در رکعت آخر نماز که امام جماعت با تشهد و سلام، نماز را به پایان می برد یک رکعت دیگر می خواند.

- در رکوع: رکوع را با امام جماعت به جا می آورد و بقیه نماز را همان گونه که گفته شد، انجام می دهد.

- در قنوت: قنوت را با امام جماعت می خواند و همانند آنچه برای اقتدای در بین قرائت گفته شد، عمل می کند.

منبع: کتاب آموزش فقه؛ نوشته محمدحسین فلاح زاده؛ صفحه ۱۶۹ تا ۱۷۱

نفس زکیه

از جمله علائم حتمی ظهور، قتل نفس زکیه است.

- ✓ مرحوم شیخ مفید از امام باقر (ع) روایتی نقل می کنند که حضرت فرمودند: فاصله بین قتل نفس زکیه و ظهور قائم (ع) بیش از ۱۵ شبانه روز نیست.
- ✓ مرحوم محدث قمی درباره نفس زکیه می فرماید: نفس زکیه پسری است از آل محمد (ع) که در ما بین رکن و مقام کشته می شود.
- ✓ در بحرالانوار است که نام او محمدبن حسن [و] معروف به نفس زکیه است و در مسجدالحرام بین رکن و مقام کشته خواهد شد.

یمانی

یکی از علائم حتمی ظهور حضرت ولی عصر (ع) خروج و قیام یمانی است.

- ✓ یمانی یکی از رهبران برحق است که به عنوان حمایت از حضرت ولی عصر (ع) قیام می کند و با سفیانی می جنگد.
- ✓ امام باقر (ع) : سفیانی و خراسانی و یمانی در یک سال و در یک ماه و یک روز خروج می کنند و هیچ پرچمی مانند یمانی به هدایت نزدیکتر نیست. زیرا یمانی مردم را به حق دعوت می کند و شما را به سوی صاحبان دعوت می کند. وای بر کسی که با او مخالفت و دشمنی کند ... آن گاه که خروج کند به سوی او بشتاب که پرچم او پرچم هدایت است و هرکس از امر او سرپیچی کند، اهل آتش خواهد بود زیرا او مردم را به حق و صراط مستقیم دعوت می کند.
- ✓ امام صادق (ع) : خروج یمانی از علائم و نشانه های حتمی ظهور است.
- ✓ از روایات استفاده می شود که حرکت و قیام یمانی سمبلی از یک قیام بر حق در مقابل انحراف و گمراهی موجود در دوران غیبت حضرت ولی عصر (ع) خواهد بود که در نزدیکی ظهور حضرت واقع می شود و یکی از زمینه سازان ظهور حضرت می باشد.

منبع: کتاب ۲۰۰ پرسش و پاسخ پیرامون امام زمان (ع)؛ نوشته سید جعفر موسوی نسب؛ جلد دوم، صفحه ۵۳ تا ۵۵

ایستگاه چهارم: بایدها و نبایدهای تغذیه

درس ۹۹: وقتی آب توی دلمان آب می شود! (قسمت سوم)

خلاصه مطالب ۲ جلسه گذشته

- * مواد قندی ضروری را بایست از قندهای طبیعی، تأمین نمود، مثلاً با خوردن خرما، عسل و ...
- * قندهای مصنوعی به واسطه داشتن مقادیری مواد شیمیایی برای سلامت بدن مضر هستند.
- * قند به دست آمده از چغندر به کمک مواد شیمیایی، فاقد مواد مفید موجود در خود چغندر است.
- * قند سفید، خون را کثیف، دندان را خراب، سلسله اعصاب را ضعیف و کبد را خراب می نماید.
- * مصرف بیش از اندازه مواد قندی باعث اضافه وزن، چاقی و افزایش فشار خون می شود.
- * برای شیرین کردن نوشیدنی ها بهتر است از «شکر سرخ» استفاده کنیم نه قند یا شکر سفید.
- * اینک، ادامه بحث را پی می گیریم:

فواید نیشکر از لسان مبارک ائمه اطهار (ع)

- ✓ امام کاظم (ع) : هر کس در هنگام خفتن، دو شکر پاره بردارد، برای او در برابر هر دردی - مگر درد مرگ - درمان است.
- ✓ همچنین فرمودند: نیشکر، انسدادها را می گشاید و هیچ بیماری و عارضه ای در آن نیست.
- ✓ امام باقر (ع) خطاب به زراره فرمودند: ای زراره! چه قدر مردم از ارزش شکر طبرزد، بی خبرند، در حالی که برای هفتاد بیماری، سودمند است و بلغم را کاملاً فرو می خورد و

ریشه کن می سازد!

انواع شکر

- ✓ شکر سلیمانی، شکر سفید (محصول نیشکر که از شستن شکر سرخ به دست می آید)، شکر سیستانی، شکر طبرزد، شکر سرخ

یک توصیه

- ✓ هم اکنون از میان شکرهای معرفی شده، شکر سرخ بیش از همه در دسترس می باشد.
- ✓ البته باید به این نکته توجه داشت که برای تهیه این محصول به مکان های مطمئن مراجعه شود. چرا که برخی سودجویان با اضافه کردن رنگ به شکر چغندر آن را به عنوان «شکر سرخ» ارائه می کنند.
- ✓ شکر سرخ واقعی، حالت چسبندگی دارد و زود به هم می چسبد و دانه دانه نمی ماند.

منبع: دانشنامه احادیث پزشکی، جلد ۱ و ۲، با اندکی تصرف و تلخیص

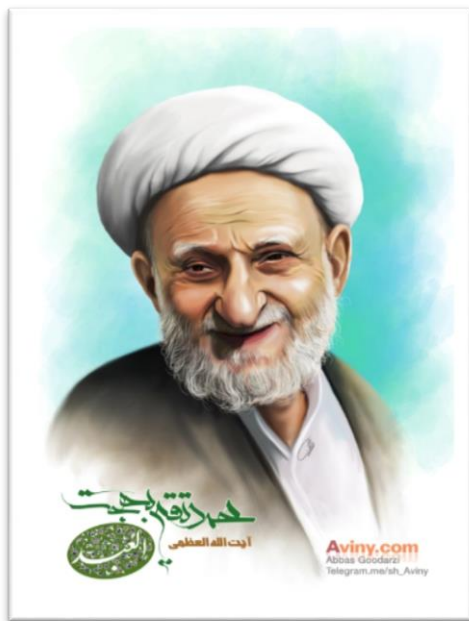

ایستگاه پنجم: تنها راه «نجات» در آزمون های دشوار ...

- * آن چه معاویه و یزید بالفعل داشتند، ما بالقوه داریم. خیلی به خود مغرور نشویم.
- * این طور نیست که آن ها از جهنم آمده باشند و ما از بهشت. به خدا پناه می بریم.
- * انسان در مقام امتحان، یا مانند «سلمان» در اعلی علین قرار می گیرد یا مانند «یزید و معاویه» از هالکین و در اسفل سافلین.

منبع: رحمت واسعه، مرکز تنظیم و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی بهجت، ص ۱۹۴ و ۱۹۵

تنها راه نجات آن است که مدام خود را «محاسبه» کنیم و به اندک «حسنات» مان مغرور نشویم.

ایستگاه آخر: یک تکلیف «عصر ظهوری»

نظر به جایگاه بالای تکالیف ویژه کلاس تفسیر در گزینش

«نیروهای جهادی مؤسسه»

به سایت مؤسسه مراجعه کرده و پس از کلیک بر روی پیوند

«تکالیف ویژه»

از بخش «شرایط عضویت در نیروهای جهادی مؤسسه» می کوشیم کاستی های احتمالی موجود را برطرف نماییم.
<http://www.asre-zohur.ir/takalif-gharargah.php>